

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LA UNIÓN EUROPEA
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE
DEN EUROPÆISKE UNIONS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN UNION
EUROOPA LIIDU KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN UNION
COUR DE JUSTICE DE L'UNION EUROPÉENNE
CÚIRT BHREITHIÚNAIS AN AONTAIS EORPAIGH
SUD EUROPSKE UNIJE
CORTE DI GIUSTIZIA DELL'UNIONE EUROPEA

LUXEMBOURG

EIROPAS SAVIENĪBAS TIESA
EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI UNIÓ BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA TAL-UNJONI EWROPEA
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DA UNIÃO EUROPEIA
CURTEA DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKEJ ÚNIE
SODIŠČE EVROPSKE UNIJE
EUROOPAN UNIONIN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA UNIONENS DOMSTOL

PRESUDA SUDA

20. veljače 1979.*

„Mjere s istovrsnim učinkom kao količinska ograničenja“

U predmetu C-120/78,

povodom zahtjeva koji je na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u Sudu uputio Hessisches Finanzgericht (financijski sud savezne države Hessen), s ciljem da u sporu koji se vodi pred tim sudom između

Rewe-Zentral AG, sa sjedištem u Kölnu

i

Bundesmonopolverwaltung für Branntwein (Njemačka savezna uprava za monopol alkohola),

*Jezik postupka: njemački

pribavi prethodnu odluku o tumačenju članaka 30. i 37. Ugovora o EEZ-u u odnosu na članak 100. stavak 3. njemačkog zakona o monopolima alkoholnih pića,

SUD,

u sastavu: H. Kutscher, predsjednik, J. Mertens de Wilmars i Mackenzie Stuart, predsjednici vijeća, A. M. Donner, P. Pescatore, M. Sørensen, A. O'Keefe, G. Bosco i A. Touffait, suci,

nezavisni odvjetnik: F. Capotorti,

tajnik: A. Van Houtte,

donosi sljedeću

PRESUDU

- 1 Heissisches Finanzgericht je postavio, rješenjem od 28. travnja 1978., zaprimljenim na Sudu 22. svibnja iste godine, na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u, dva prethodna pitanja koja se odnose na tumačenje članaka 30. i 37. Ugovora o EEZ-u kako bi se ocijenila usklađenost odredbe njemačkog prava koja se odnosi na prodaju alkoholnih pića i određuje minimalni postotak alkohola za različite kategorije alkoholnih proizvoda s pravom Zajednice.
- 2 Iz rješenja kojim je postavljeno prethodno pitanje proizlazi da stranka koja je podnijela žalbu u glavnom postupku ima namjeru uvesti pošiljku pića Cassis de Dijon, koje potječe iz Francuske, da bi ga stavila u prodaju u Saveznoj Republici Njemačkoj.

Stranka koja je podnijela žalbu obratila se Upravi za monopol alkoholnih pića (Bundesmonopolverwaltung) kako bi dobila dozvolu za uvoz predmetnog proizvoda, a Uprava joj je priopćila da ovaj proizvod nema potrebne karakteristike da bi bio stavljen na tržište u Saveznoj Republici Njemačkoj zbog toga što ne sadrži dovoljan udjel alkohola.

- 3 Ovakav stav Uprave temelji se na članku 100. Branntweinmonopolgesetzes i na pravilima koje je Uprava donijela na temelju tog propisa koji utvrđuju minimalne udjele alkohola za određene kategorije likera i drugih alkoholnih pića (Verordnung über den Mindestweingeistgehalt von Trinkbranntweinen od 28. veljače 1958., Bundesanzeiger br. 48. od 11. ožujka 1958.).

Ovim je odredbama prodaja voćnih likera poput likera Cassis de Dijon podvrgnuta zahtjevu da sadržavaju minimalno 25 % alkohola, dok je udjel alkohola u navedenom proizvodu, koji se slobodno prodaje na francuskom tržištu između 15 % i 20 % alkohola.

- 4 Stranka koja je podnijela žalbu smatra da se zbog određivanja minimalnog udjela alkohola u njemačkoj odredbi poznati alkoholni proizvodi porijeklom iz ostalih država članica Zajednice ne mogu prodavati u Republici Njemačkoj i da stoga ta odredba predstavlja ograničenje slobodnog kretanja robe između država članica, prelazeći pritom okvire trgovačkih pravila koja su u nadležnosti država članica.

Stranka koja je podnijela žalbu također smatra da je riječ o mjeri s učinkom istovrsnim količinskim ograničenjima na uvoz, koja je suprotna članku 30. Ugovora o EEZ-u.

Nadalje, budući da se radi o mjeri u okviru upravljanja monopolom alkoholnih pića, stranka koja je podnijela žalbu smatra da se istodobno radi o povredi članka 37. prema kojem države članice moraju postupno uklanjati nacionalne monopole trgovačkog karaktera kako bi osigurale da na kraju prijelaznog razdoblja ne postoji diskriminacija između državljana država članica u odnosu na uvjete pod kojima se roba nabavlja i prodaje;

5 U svrhu rješavanja ovog spora Hessisches Finanzgericht postavio je sljedeća dva pitanja:

- a) Treba li se pojam mjera s istovrsnim učinkom kao i količinska ograničenja na uvoz, u smislu članka 30. Ugovora o EEZ-u, tumačiti na način da se to pravilo primjenjuje na određivanje minimalnog udjela etilnog alkohola za alkoholna pića koja su namijenjena za konzumaciju, predviđeno njemačkim Zakonom o monopolu alkoholnih pića, koje ima za cilj spriječiti prodaju u Saveznoj Republici Njemačkoj tradicionalnih proizvoda iz drugih država članica čiji je udjel čistog alkohola manji od granice koja je određena?
- b) Je li određivanje takvog minimalnog udjela čistog alkohola obuhvaćeno pojmom diskriminacije u odnosu na uvjete pod kojima se roba nabavlja i prodaje između državljana država članica, u smislu članka 37. Ugovora o EEZ-u?

6 Nacionalni sud time traži pomoć u tumačenju kako bi mogao procijeniti može li zahtjev za minimalnim udjelom alkohola biti obuhvaćen zabranom svih mjera s istovrsnim učinkom kao količinska ograničenja u trgovini između država članica iz članka 30. Ugovora o EEZ-u ili zabranom svake diskriminacije u uvjetima pod kojima se roba nabavlja i prodaje između državljana država članica u smislu članka 37.

7 U ovom smislu valja primijetiti da se odredba članka 37. odnosi posebno na nacionalne monopole trgovačkog karaktera.

Ta odredba nije dakle primjenjiva u odnosu na nacionalne odredbe koje se ne odnose na situacije kada javni monopol vrši svoju specifičnu funkciju – to jest svoje isključivo pravo – nego se načelno primjenjuju na proizvodnju i prodaju alkoholnih pića bez obzira na to jesu li dio navedenog monopola.

S obzirom na naprijed navedeno, učinak mjere na koju se poziva nacionalni sud na trgovinu u Zajednici treba ispitati isključivo u odnosu na zahtjeve iz članka 30., kako je naznačeno u prvom pitanju.

8 U nedostatku zajedničkih pravila koja bi se odnosila na proizvodnju i prodaju alkohola - prijedlog uredbe koji je Komisija podnijela Vijeću 7. prosinca 1976. (SL br. C 309, str. 2.) još uvijek nije dobio odobrenje Vijeća - na državama članicama je da uredi sve što je vezano za proizvodnju i prodaju alkohola i alkoholnih pića na svojem području.

Prepreke kretanju unutar Zajednice, koje proizlaze iz razlika između nacionalnih zakonodavstava o prodaji predmetnih proizvoda, moraju se prihvatiti u mjeri u kojoj ih se može smatrati nužnima za zadovoljavanje obveznih zahtjeva, kao što su, posebice, učinkovitost poreznog nadzora, zaštita javnog zdravlja, stabilnost trgovačkih transakcija i zaštita potrošača.

- 9 Vlada Savezne Republike Njemačke, intervenijent u postupku, izložila je različite argumente koji prema njezinom tumačenju opravdavaju primjenu odredaba koje se odnose na minimalni udjel alkohola u alkoholnim pićima, iznoseći, s jedne strane, potrebu zaštite javnog zdravlja i, s druge strane, potrebu zaštite potrošača od nepoštenih oblika trgovačke prakse.
- 10 U pogledu zaštite javnog zdravlja, njemačka vlada iznosi da je cilj određivanja minimalnih udjela alkohola u nacionalnom zakonodavstvu izbjegavanje širenja alkoholnih pića na nacionalnom tržištu, posebno alkoholnih pića s umjerenim udjelom alkohola, iz razloga što takvi proizvodi mogu, po njenom mišljenju, lakše dovesti do stvaranja ovisnosti nego proizvodi koji imaju veći udjel alkohola.
- 11 Takva razmatranja nisu odlučujuća jer potrošač može na tržištu nabaviti proizvode s umjerenim ili visokim udjelom alkohola, a osim toga se značajan dio alkoholnih pića s visokim udjelom alkohola, u slobodnoj prodaji na njemačkom tržištu, uobičajeno konzumira u razrijeđenom obliku.
- 12 Njemačka vlada također iznosi da je određivanje manjeg udjela alkohola za određene likere namijenjeno zaštititi potrošača od nepoštenih oblika prakse proizvođača ili distributera alkoholnih pića.

Ovaj argument utemeljen je na mišljenju da smanjivanje udjela alkohola osigurava konkurentsku prednost u odnosu na pića s višim udjelom alkohola, s obzirom na to da alkohol predstavlja daleko najskuplji element u sastavu pića iz razloga njegova znatnog poreznog opterećenja.

Njemačka vlada osim toga smatra da bi dopuštanje slobodnog prometa alkoholnih proizvoda, kada oni u odnosu na udjel alkohola koji sadržavaju odgovaraju normama države proizvodnje, nametalo kao zajednički standard u Zajednici najmanji udjel alkohola koji se priznaje u bilo kojoj državi članici, čineći pritom neprimjenjivima sve propise na tom području, s obzirom na to da uređenje više država članica ne bi poznavalo nikakvu granicu ove vrste koja bi bila niža.

- 13 Komisija je ispravno istaknula da određivanje graničnih vrijednosti stope udjela alkohola u pićima može dovesti do standardizacije proizvoda koji se stavljaju na tržište i njihovog nazivlja u korist veće transparentnosti trgovačkih transakcija i ponude javnosti.

Ova se argumentacija ne može primijeniti do te mjere da bi se određivanje minimalnih udjela alkohola smatralo osnovnom garancijom pravednosti u trgovačkim transakcijama, jer je lako osigurati primjerenu informaciju za kupca obvezom naznačavanja porijekla i udjela alkohola na ambalaži proizvoda.

- 14 Iz naprijed navedenog proizlazi da pravila koja se odnose na udjel alkohola u alkoholnim pićima nisu u javnom interesu na način da bi imala prednost pred zahtjevom za slobodno kretanje robe koji predstavlja jedno od temeljnih pravila Zajednice.

Učinak ovakvih pravila u praksi se sastoji primarno u davanju prednosti alkoholnim pićima s visokim udjelom alkohola, isključujući s nacionalnih tržišta proizvode iz drugih država članica koji ne odgovaraju ovoj specifikaciji.

Čini se, dakle, da jednostrani zahtjev za minimalnim udjelom alkohola za prodaju alkoholnih pića postavljen pravilima jedne države članice predstavlja prepreku trgovini koja je suprotna odredbama članka 30. Ugovora.

Ne postoji niti jedan valjan razlog da se spriječi prodaja alkoholnih proizvoda, pod uvjetom da su zakonito proizvedeni i stavljeni u promet u jednoj od država članica, i u svim ostalim državama članicama; prodaju ovih proizvoda ne može spriječiti zakonska zabrana stavljanja u prodaju pića koja sadrže postotak alkohola manji od granice koja je određena nacionalnim pravilima.

- 15 Posljedično, na prvo pitanje treba odgovoriti na način da pojam „mjera s istovrsnim učinkom kao količinska ograničenja na uvoz“, iz članka 30. Ugovora, treba tumačiti tako da znači da je određivanje minimalnog udjela alkohola predviđeno zakonodavstvom države članice za alkoholna pića koja su namijenjena za konzumaciju obuhvaćeno zabranom koja je određena ovom odredbom kada je riječ o uvozu alkoholnih pića koja su zakonito proizvedena i prodavana u drugoj državi članici.

I – Troškovi

- 16 Budući da troškovi Kraljevine Danske, Vlade Savezne Republike Njemačke i Komisije Europskih zajednica, koji su podnijeli očitovanja Sudu ne mogu biti predmet naknade;

Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred Hessisches Finanzgerichtom, na Hessisches Finanzgerichtu je da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenog,

SUD,

odlučujući o pitanjima koja mu je postavio Hessisches Finanzgericht rješenjem od 28. travnja 1978., odlučuje:

Pojam „mjera s istovrsnim učinkom kao količinska ograničenja na uvoz“, iz članka 30. Ugovora, treba tumačiti tako da znači da je određivanje minimalnog udjela alkohola predviđeno zakonodavstvom države članice za alkoholna pića koja su namijenjena za konzumaciju obuhvaćeno zabranom koja je određena ovom odredbom kada je riječ o uvozu alkoholnih pića koja su zakonito proizvedena i prodavana u drugoj državi članici.

Kutscher

Mertens de Wilmars

Mackenzie Stuart

Donner

Pescatore

Sørensen

O’Keeffe

Bosco

Touffait

Objavljeno na javnoj raspravi Luxembourg, 20. veljače 1979.

Tajnik

Predsjednik

A. Van Houtte

H. Kutscher